

TERVETULOA KOPPISTEN LUONTOPOLULLE

Tämä luontopolku sisältää kahdeksan rastia.

Jokaisella rastilla kerrotaan yhdestä uhanalaisesta kovakuoriaisesta eli koppiksesta.

Jokaisella rastilla on kaksi tehtävää. Voit valita niistä yhden.

Ensimmäisen tehtävän voit tehdä yhdessä muiden kanssa.

Toinen tehtävä on kysymys, jota voit miettiä itse.

Kysymykseen ei ole oikeaa vastausta, jokainen ajattelee asian eri tavalla.

Mukavaa metsäseikkailua toivottavat punahärö, korpikolva, lahokapo, kaskikeiju, palolatikka, haavansahajumi sekä havuhuppu- ja mäntyhuppukuoriainen.

Tervetuloa

Yli puolet kaikista maapallon eläimistä on hyönteisiä.

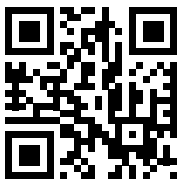
Tällä luontopolulla tutustutaan kahdeksaan harvinaiseen suomalaiseen hyönteiseen.

Tällä luontopolulla on erilaisia tehtäviä, jotka teidän on tarkoitus suorittaa yhdessä.

Auta ja kannusta lasta tehtävien tekemisessä.

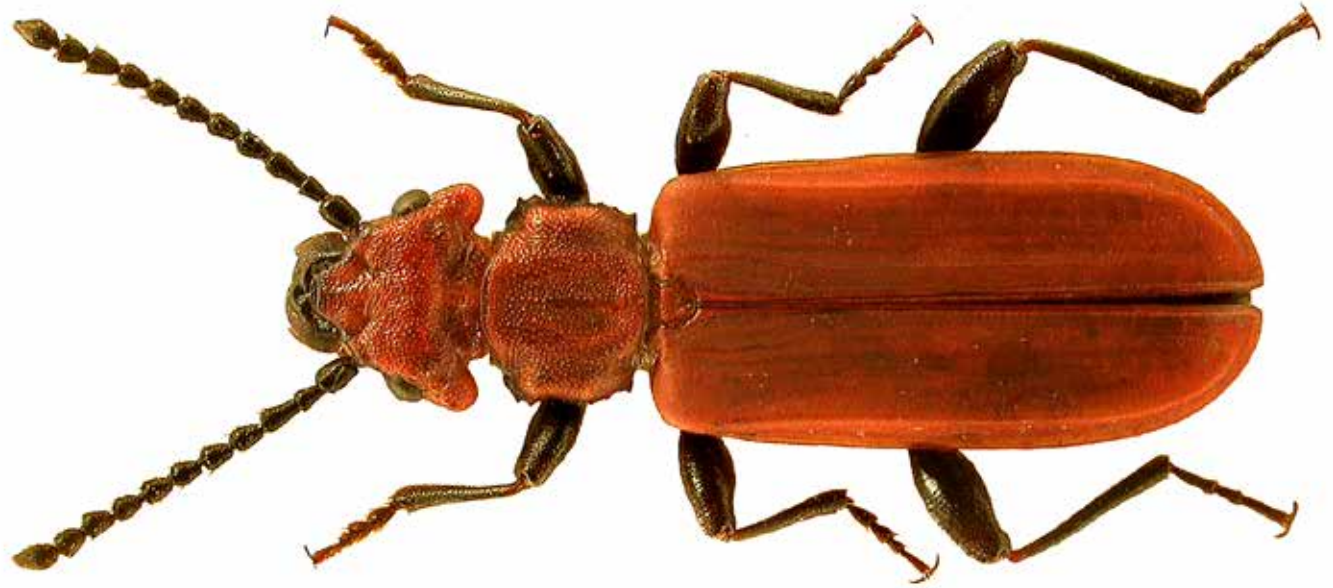
Voit tehdä tehtävän monta kertaa, jos haluat.

Luontopolulla on tarkoitus myös nauttia luonnosta. Katso ympärillesi ja ihaile metsää. Sinulla ei ole kiire.

Lisää hankkeesta

Hankkeen verkkosivut: www.metsa.fi/beetleslife

PUNAHÄRÖ

Punahärö on metsän Ferrari – molemmat ovat nopeita, punaisia ja molemmat ovat harvinaisia.

Punahärö on saanut nimensä Lauri Härön mukaan.

Lauri Härö oli ensiksi pikajuoksija ja sitten hänestä tuli metsänhoitaja.

PUNAHÄRÖN NEUVO

Metsä on luonnon kuntosali.

Jotta voit hyvin, sinun tulisi liikkua riittävästi.

Suosittelava määrä on ainakin puoli tuntia päivässä.

Suomalaisista melkein kaikki harrastavat ulkoilua.

Juoksu vahvistaa sydäntä ja keuhkoja.

Juoksu vahvistaa lihaksia ja luustoa sekä lisää kestävyyttä.

PUNAHÄRÖN TEHTÄVÄ

- 1) **Miten nopeasti ehditte seuraavalle rastille?**
- 2) **Mitä sinä osaat tehdä hyvin?**

PUNAHÄRÖN TEHTÄVÄN OHJE

Tällä rastilla voit juosta kilpaa, jos tahdotte.

Kaikki eivät pidä kilpailemisesta, ihmiset ovat erilaisia.

Voit myös juosta yksin niin nopeasti kun pystyt.

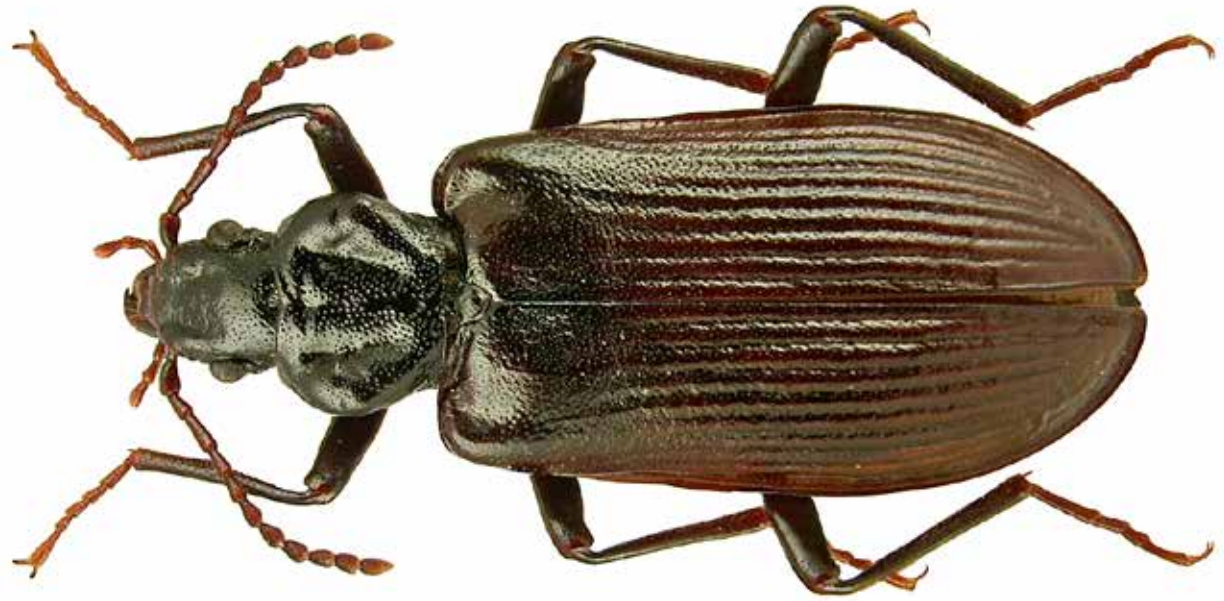
Kaikilla meillä on monia erilaisia taitoja.

Joku on nopea juoksemaan ja toinen hyvä laulamaan.

**Joitakin taitoja on vaikeampi nähdä, esimerkiksi jos on hyvä
lohduttamaan tai ratkaisemaan ongelmia.**

Kaikki taidot ovat arvokkaita.

Mitä sinä osaat tehdä hyvin?

KORPIKOLVA

Korpi tarkoittaa suota, jossa kasvaa puita.

Korpikolva elää suurten kaatuneiden kuusipuiden rungoilla, joita se syö.

Kaatuneita kuusipuita on oltava vierekkäin, jotta korpikolva voi kulkea niitä pitkin paikasta toiseen.

KORPIKOLVAN NEUVO

Korpikolva on sisukas, ja myös suomalaiset ovat sisukkaita.

SISU (eng. grit) tarkoittaa sitä, että teet töitä tavoitteesi eteen.

Joskus joudut yrittämään samaa asiaa monta kertaa ennen kuin opit sen. Esimerkiksi voit joutua kysymään monta kertaa, mitä jokin sana on suomeksi, ennen kuin muistat sen ulkoa.

Sisu on myös salmiakkipastillin nimi.

Salmiakki on musta, vahva ja hieman suolainen suomalainen

makeinen. Jos olet raskaana, eli odotat vauvaa, älä syö salmiakkia.

KORPIKOLVAN TEHTÄVÄ

1) Menkää sokkelon narujen yli ja ali.

2) Minkä taidon oppimiseksi olet joutunut harjoittelemaan paljon?

KORPIKOLVAN TEHTÄVÄN OHJEET

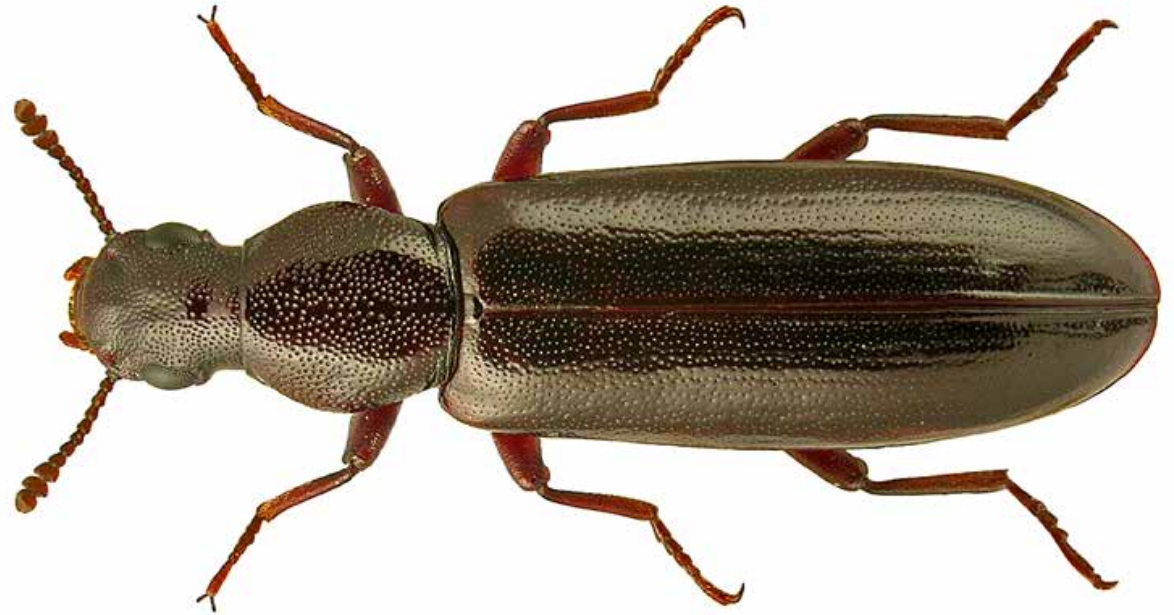
Tässä tehtävässä ei kilpailla siitä, kuka on nopein tai taitavin.

Sokkelossa on tarkoitus yrittää mennä mahdollisimman monen eri narun yli ja ali.

Voitte mennä sokkeloon yhtä aikaa tai jokainen voi mennä sokkeloon omalla vuorollaan.

Voit myös yrittää mennä sokkelon sisään ja ulos niin, ettet kosketa narua.

Auta lasta nostamalla hänet mahdollisimman korkean narun yli.

LAHOKAPO

Laho tarkoittaa melkein kuollutta, lahoavaa, puuta.

Lahokapo elää kuolevan, eli lahoavan, puun kaarnan alla.

Lahoavan puun kuoren alla elää sieniä, joita lahokapon toukka syö ruuaksi.

Lahokapo pitää metsästä, joka on palanut.

LAHOKAPON NEUVO

Leikki on lapsen kasvulle ja kehitykselle tärkeää.

Leikin avulla oppii monia asioita, esimerkiksi sosiaalisuutta, sääntöjen noudattamista ja uusia sanoja.

Tässä leikissä opetellaan niitä kaikkia.

Leikki on tehokas tapa oppia.

Suomessa myös esikoulussa ja koulussa voidaan opettaa asioita leikkimällä.

LAHOKAPON TEHTÄVÄ

1) Leikkikää Kurki tulee -leikkiä.

Leikin säännöt voitte lukea tämä taulun takapuolelta.

2) Leikki tuo lapsen elämään iloa.

Mitkä asiat saavat sinut iloiseksi?

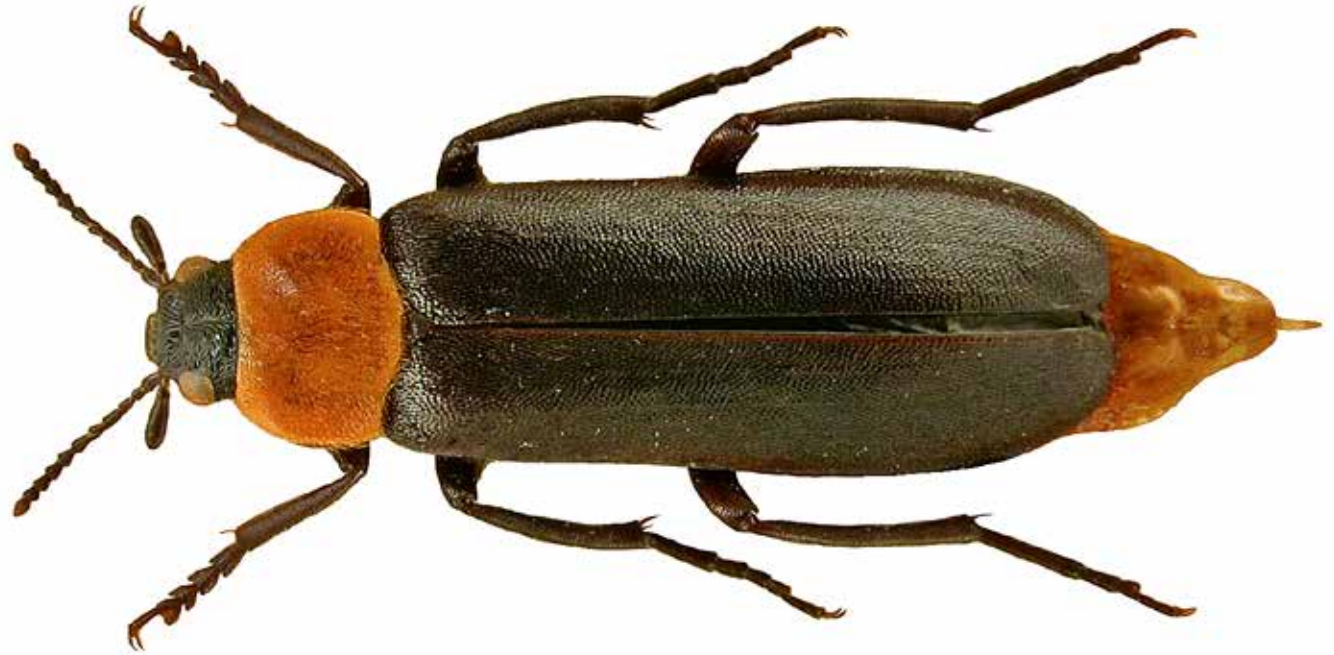
LAHOKAPON TEHTÄVÄN OHJE

Kurki tulee -leikin säännöt:

- Yksi leikkijöistä on kurki.
- Kurki kääntyy selin muihin.
- Muut leikkijät ovat lahokapokuoriaisia ja hyppivät.
- Sitten kurki huutaa ”kurki tulee!” ja kääntyy lahokapoja päin.
- Lahokapot pysähtyvät ja yrittävät olla liikkumatta paikallaan.
- Jos kurki näkee jonkun liikkuvan, hänestä tulee uusi kurki.

Kurki tulee on suomalainen perinneleikki.

Leikki on vanha ja sitä on leikitty eri puolella Suomea hieman erilaisilla säännöillä.

KASKIKEIJU

Kaskeaminen on metsän polttamista viljelyyn. Kaskikeiju elää lahopuiden sisällä.

Ruoka on kaskikeijun mielestä aina hyvää.

Kaskikeiju syö kuusta, mäntyä ja koivua.

KASKIKEIJUN NEUVO

Suomessa on paljon metsää ja erilaisia puulajeja on 30.

Suomen kansallispuu on rauduskoivu.

Koivu on lehtipuu.

Lehtipuu pudottaa lehdet talveksi.

Keväällä pienet lehdet ovat vaalean vihreitä. Kesällä lehdet ovat vihreitä.

Syksyllä lehdet vaihtavat väriä, ne voivat olla keltaisia, oransseja, punaisia tai ruskeita.

Syksyllä metsässä on kaunista.

Eri värisiä lehtiä kutsutaan ruskaksi.

Suomessa myös ihmisen pitää pukeutua eri tavalla eri vuoden aikoina.

KASKIKEIJUN TEHTÄVÄ

1) Tunnistatko pelikorttien puut?

Löydättekö korttien mukaiset puut lähiympäristöstä?

2) Mikä on sinun lempipuusi?

Miksi pidät siitä?

KASKIKEIJUN TEHTÄVÄN OHJE

Tunnistatko pelikorttien kuvissa olevat kovakuoriaisille tärkeät puut?

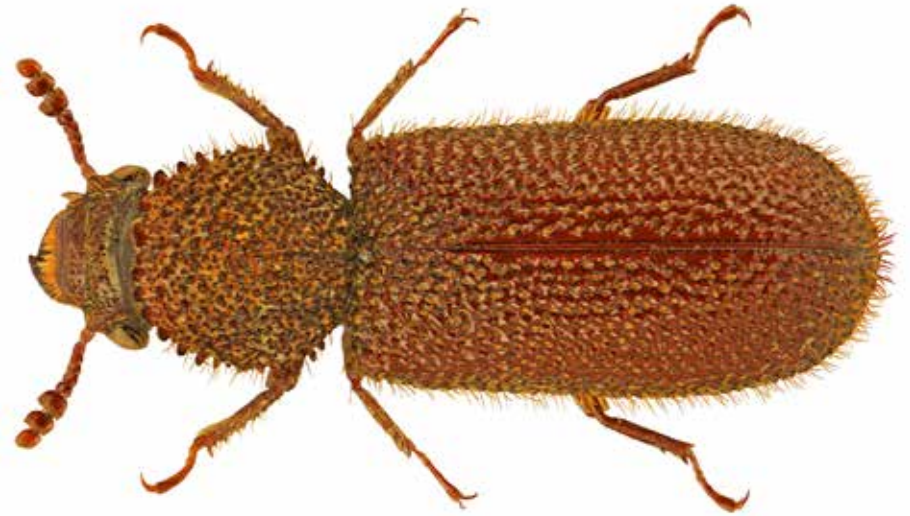
Lehtipuita ovat:

- **rauduskoivu**
- **pihlaja**
- **haapa**
- **tammi**

Havupuita ovat:

- **mänty**
- **kuusi**

Millaisia nämä puut ovat ja miten voit erottaa ne toisistaan? Mitä muita puulajeja tiedät?

HAVUHUPPU- JA MÄNTYHUPPUKUORIAINEN

Nämä kaksi kovakuoriaista näyttävät samanlaisilta.

Niissä on vain vähän eroa.

Havuhuppukuoriaisen selkä on sileä ja kiiltävä.

Mäntyhuppukuoriaisen selkä on karhea.

Molemmat viihtyvät palaneissa metsissä.

HAVUHUPPU- JA MÄNTYHUPPUKUORIAISEN NEUVO

Tutustumisen uusiin ihmisiin voi tuntua vaikealta.

**Yhteisen harrastusten kautta voi olla helpompi oppia tuntemaan uusia ihmisiä.
Suomalaiset voivat tuntua aluksi hiljaisilta.**

Ystäviä voit löytää esimerkiksi menemällä lasten kanssa leikkipuistoon tai avoimeen päiväkotiin.

Nuorisotaloissa järjestetään ilmaista toimintaa nuorille.

Urheilukentillä ja ulkokuntoilupaikoilla voi myös tutustua muihin.

Suomalaiset pelaavat mielellään jalkapalloa ja juttelevat jääkiekosta ja formuloista.

Metsässä myös kaikki saavat kulkea ja kerätä marjoja ja sieniä, kunhan ei mene liian lähelle kenenkään omaa pihaa.

HAVUHUPPU- JA MÄNTYHUPPUKUORIAISEN TEHTÄVÄ

1) Pelatkaa erä Beetles LIFE -peliä.

Pelin säännöt voi tulostaa tämän dokumentin lopusta.
Luekaa ohjeet hyvin.

2) Mitä yhteistä on sinulla ja sinulle tärkeillä ihmisillä?

PALOLATIKKA

Palolatikka on lude, mutta se ei ole ihmiselle haitallinen.

Palolatikka on yhtä ohut kuin esimerkiksi luottokortti.

Palolatikka elää puun ja puunkuoren välissä. Palolatikan lempipuu on mänty.

Palolatikkaa ei haittaa vaikka puu olisi palanut.

PALOLATIKAN NEUVO

Vaikka palolatikka on lude, se ei ole ihmiselle vaarallinen.

Suomessa ulkona elävät kovakuoriaiset eivät aiheuta haittaa ihmiselle.

Jos löydät kotoasi luteen tai torakan, ilmoita heti isännöisijälle.

**Kodissa olevista haitallisista kuoriaista saat tietoa internetistä: <https://urly.fi/1AnH>
tai QR-koodista:**

PALOLATIKAN TEHTÄVÄ

- 1) Muovailkaa oma palolatikka, ohjeet ovat tämän sivun kääntöpuolella.**
- 2) Muistatko jonkun muutoksen, joka tuntui ensiksi vaikealta?
Mitä hyvää siitä seurasi sinulle?**

PALOLATIKAN TEHTÄVÄN OHJE

Tällä rastilla pääsette taiteilemaan.

Ottakaa muovailuvahaa ja muovailkaa yhdessä kovakuoriainen.

Oksat voivat olla jalkoja, joita kovakuoriaisella on kuusi.

**Teillä on oikeus ottaa vain maahan pudonneita oksia.
Puussa olevia oksia ei saa taittaa.**

Suomessa metsässä ja luonnossa olemista ohjaavat jokamiehenoikeudet.

Jokamiehenoikeudet koskevat kaikkia: ne kertovat, mitä luonnossa saa tehdä ja mikä on kielletty. Kun olette valmiita, ottakaa omat palolatikat mukaanne.

Metsään ei saa jättää mitään, mikä ei sinne kuulu.

Jokamiehenoikeuksissa lukee, että roskaaminen on kielletty.

Lisää jokamiehenoikeuksista voitte lukea internetistä: <https://urly.fi/1AnJ> tai QR-koodista

HAAVANSAHAJUMI

Haavansahajumi elää haapapuussa.

Toukka elää puun sisällä.

Kun toukka kasvaa aikuiseksi, se kaivautuu ulos vapauteen.

Haavansahajumeja on ollut aikaisemmin Suomessa paljon.

Koska isoja haapapuita on enää vähän, haavansahajumi on nyt harvinainen.

Aineiston tuottamiseen on saatu Euroopan unionin LIFE-rahoitusta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

HAAVANSAHAJUMIN NEUVO

Sadut auttavat oppimaan kieltä.

Lukemalla lasten kanssa yhdessä lastenkirjoja oppii paljon.

Suomessa on myös paljon kirjoja aikuisille selkosuomeksi.

Kirjoja voit lainata ilmaiseksi kirjastosta.

Kirjastossa voit osallistua lapsen kanssa satutunnille.

Kirjastoista löydät varmasti myös kirjoja omalla äidinkielelläsi.

On tärkeää, että luet myös omalla äidinkielelläsi.

HAAVANSAHAJUMIN TEHTÄVÄ

1) Satuhieronta

Lue tai kuuntele kovakuoriaiset kilpasilla -tarina ja hiero samanaikaisesti lapsen selkää kuvittaen satua.

Mikä sadun kuoriaisista sinä haluaisit olla?

2) Tietoinen hengitys -harjoitus

Hengitä rauhallisesti sisään ja ulos.

Tunne, kuinka ilma virtaa sisään nenäsi kautta keuhkoihin ja täyttää ne ilmalla. Tunne kuinka ilma poistuu nenäsi kautta ulos.

Laita kätesi vatsallesi.

Tunne, kuinka vatsasi liikkuu hengittäessä.

Tunne, kuinka vatsa nousee ja laskee hengityksen mukana.

Jatka hengityksen tarkkailua hetken aikaa.

HAAVANSAHAJUMIN TEHTÄVÄN OHJEET

Satuhieronta yhdistää sadun ja hieronnan, siinä hierotaan toista sadun sanojen mukaisesti.

Lue satu kovakuoriaisista ja hiero lasta yhtä aikaa.

Voit hieroa ohjeiden mukaan taikka keksiä ihan oman tavan hieroa.

Myös lapsi voi hieroa aikuista.

Kysy ensimmäiseksi lupa hieroa.

Toista ei saa koskettaa ilman lupaa.

Älä kutita.

Kysy lopuksi, miltä hieronta tuntui.

Satuhieronnalla on monia hyviä vaikutuksia.

Satuhieronta auttaa hahmottamaan omaa kehoa.

Satuhieronta vahvistaa vuorovaikutusta ja tukee itsetuntoa.

Satuhieronta tekee mielen iloiseksi ja se rentouttaa.

Kuoriaiset kilpasilla

Satu

Kokoontuivat kuoriaiset,
haavan suuren alle.
Tuli mieleen pienimmälle,
käydään kilpasille!

Tuli lähtö,
kärkeen heti pinkaisi,
Punahärö, metsän pikku Ferrari.
Niin varma oli voitostaan,
että lämmittelyradan kiersi uudestaan.
Ja uudestaa ja uudestaan.

Korpikolva sinnikkäästi
myöskin lähti matkaan.
Viisas sekä oppivainen,
vanha metsän sissi.
Lähdön otti rauhassa,
mutta suunta oli vissi.
Yli kannon, alta oksan,
kulki hän aina maaliin asti.

Mutta haavansahajumia vain nauratti, Jo on kavereilla tahti!
Ei sitä kiinnostanut voittojahti.

Kilpailkoon ne,
joilla riittää urheilumieltä. Haavansahajumista on parempi
vain kulkea omaa leppoisaa elämänsä tietä.

Hierontaohjeet

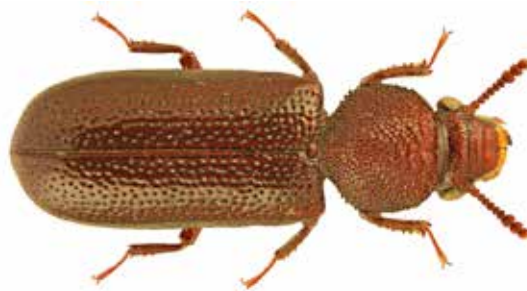
Aseta kädet lapsen selän päälle
ja pidä kädet hetken paikoillaan.
Kosketa sormella lasta otsalle,
ajattelemisen merkiksi.

Piirrä kädelläsi vauhdikkaasti
isoa ympyrää lapsen selkään
useita kertoja.
Jos haluat, voit vaihtaa suuntaa ja piirtää isoa ympyrää toisin päin.

Painele kahdella sormenpäälläsi lapsen selkään matkien
kovakuoriaisen askelia.
Mutkittele sormella kulkien eripuolille selkää.
Huom:
Älä kutita lasta, yritä painella napakasti.

Taputa kahdella kädellä lapsen selkää.
Jatka kevyttä taputtelua. Voit taputtaa välillä hitaasti ja välillä nopeasti.

Aseta kädet lapsen selälle vierekkäin.
Pidä käsiä hetken paikoillaan.
Piirrä käsilläsi iso sydän.
Paina käsillä hellästi selkää.

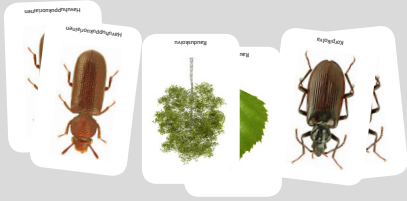
Kiitos, että sinä kävit koppisten taitoradalla!

Mitä pidit tehtävistä?

Beetles LIFE -peli

Pelin idea: Pelissä yritetään löytää parit, ja eniten pareja löytänyt on pelin voittaja.

Pelin kesto: 5–8 minuuttia.

Pelaajien määrä: 2–8 pelaajaa.

Pelin kulku

Sekoita muistipelikortit ja aseta ne kuvapuoli alaspäin pöydälle.

Pienin pelaaja aloittaa ja kääntää yhden kortin kuvapuoli ylöspäin pöydälle. Aloittajan vasemmalla puolella oleva jatkaa kääntämällä taas yhden kortin. Pelivuoro siirtyy aina myötäpäivään. Kun pöydällä jo käännettynä olevalle kuvalle löytyy kääntämällä uusi pari (samanlainen kuoriainen tai puu ja sen lehti), kortin kääntänyt saa pitää parin.

Jos käännetty kortti on metsäpalo, se asetetaan sivuun ja siihen mennessä auki käännetty kortit käännetään takaisin pöydälle kuvapuoli alaspäin.

Beetles LIFE -kortti sekoittaa koko metsän. Se on molemmilta puoliltaan samanlainen. Kun Beetles LIFE -kortti on käännetty, kaikki pelipöydällä auki olevat kortit käännetään takaisin kuvapuoli alaspäin ja sekoitetaan uudelleen. Tällöin Beetles LIFE -kortin kääntänyt pelaaja asettaa kätensä Beetles LIFE -kortin päälle, ja kanssapelaajat saavat sekoittaa muut kortit haluamallaan tavalla.

Beetles LIFE -kortin sijainti on koko pelin ajan sama ja se kannattaa painaa mieleen

Peli jatkuu, kunnes kaikki kuoriais- ja puukortit on käännetty ja niille on löydetty parit. Lopuksi kukin asettaa saamansa korttiparit pinoon. Korkeimman pinon saanut voittaa pelin.

Pelimuunnos

Beetles LIFE -peli pienemmille:

Beetles LIFE -peliä voidaan pelata myös ilman erikoiskortteja ja vain osalla pareja.

Mukavia pelihetkiä

Mira Stén

Beetles LIFE -pelipakan sisältö:

- Pelipakkaan kuuluu yhteensä 33 korttia
- 8 uhanalaista kovakuoriaisparia
- 6 kovakuoriaisille tärkeää puulajia lehtineen
- 4 metsäpaloa
- 1 Beetles LIFE -kortti

Aineiston tuottamiseen on saatu Euroopan unionin LIFE-rahoitusta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemystä, eikä Euroopan komissio ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.